การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขการทุจริตการเลือกตั้ง ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู

People's participation in Preventing and Correcting Electoral Corruption in Muang District,Nong Bua Lamphu Province

พระมหาปติวัฒน์ ปฏิวฑฺฒนเมธี (แสนเมือง)
PramahaPatiwat patiwattanamathee (Saenmueang)
สุธิพงษ์ สวัสดิ์ทา
Sutipong Sawatta
สมควร นามสีฐาน
Somkhoun Namsithan
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, khon kaen campus
E-mail: patiwat0653303235@gmail.com
(**Received**: February 14, 2022/ **Revised**: December 31, 2022/ **Accepted**: December 31, 2022)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขการทุจริตการเลือกตั้งในอำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขการทุจริตการเลือกตั้งในอำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู เป็นการวิจัยแบบผสานวิธีโดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในอำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 400 คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ และวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท

ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขการทุจริตการเลือกตั้งในอำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรณรงค์ไม่ทุจริตเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.14 รองลงมา ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไขการทุจริตการเลือกตั้งตามหลักสุจริตธรรม 3 ด้านการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน ด้านการประชาสัมพันธ์การไม่ทุจริตการเลือกตั้ง ด้านการให้ความรู้ ด้านการศึกษาข้อมูลการทุจริตเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 3.91 3.91 3.90 และ 3.90 ตามลำดับ

2) ประชาชนที่มี เพศ และอายุ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขการทุจริตการเลือกตั้ง ไม่แตกต่างกัน ประชาชนที่มี ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขการทุจริตการเลือกตั้งแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของประชาชน; ป้องกันและแก้ไขการทุจริต; เลือกตั้ง; หลักสุจริตธรรม

Abstract

This research aims to 1) Study a level of public participation in preventing and correcting electoral corruptions in Mueang District, Nong Bua Lam Phu Province, 2) Compare public participation in preventing and correcting electoral corruptions in Mueang District, Nong Bua Lam Phu Province, The sample group of this mixed methods research including qualitative and quantitative methods was 400 electors under Mueang District, Nong Bua Lam Phu Province and 12 key informants. Research instruments included a questionnaire and in-depth interview form. Data analysis used Statistical Package for the Social Sciences and content analysis.

Research findings revealed that

1) A level of public participation in preventing and correcting electoral corruptions in Mueang District, Nong Bua Lam Phu Province was in general at a high level. When considered each dimension, the campaign against electoral fraud got the highest average which was 4.14, followed by prevention and correction of electoral fraud based on the Principle of Good Faith, working together between departments, public relations of no electoral fraud, education, and electoral fraud study which had the average of 3.93, 3.91, 3.91, 3.90, and 3.90 respectively.

2) People of different genders and ages had no difference in participation in preventing and correcting electoral fraud. People with different levels of education, occupation and average monthly income had different participation in preventing and correcting electoral fraud at statistically significant level of 0.05.

Keywords: Public participation; Prevention and correction of electoral fraud; Election; Principle of Good Faith

1. บทนำ

นับแต่ประเทศไทยมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 เป็นต้นมา เป็นผลให้มีการตราพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช 2542 นับเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญต่อการเมืองท้องถิ่น และต่อมามีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 ก็ได้เพิ่มอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้นเป็นลำดับ (อภิชาต สถิตนิรามัย, 2555: 2) ดังนั้น ผลจากการกระจายอำนาจของส่วนกลางที่ผ่านมา ส่งผลให้ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีลักษณะของการจัดการปกครองที่มีตัวแทนมาจากการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย ทำให้การเมืองเรื่องการเลือกตั้งขยายไปสู่การเมืองระดับท้องถิ่นมากขึ้น ประชาชนทั้งในเมืองและในชนบทต่างเกี่ยวพันกับการเลือกตั้ง และเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้นำชุมชนในระดับต่างๆ ได้มีโอกาสเข้าสู่การแข่งขันตามระบอบประชาธิปไตย ทำให้อำนาจรัฐเปลี่ยนมือจากข้าราชการส่วนกลางที่ถือครองอำนาจมายาวนานไปสู่นักการเมืองท้องถิ่นทำให้เกิดการแข่งขันกันเพื่อเข้าชิงตำแหน่งในองค์กรปกครองท้องถิ่นที่เข้มข้นและรุนแรงยิ่งขึ้น (เวียงรัตน์ เนติโพธิ์ อ้างในณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ, 2551: 36-37) อีกทั้งการที่ส่วนกลางถ่ายโอนภารกิจต่างๆ สู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้น ก็ส่งผลให้การเมืองท้องถิ่นมีความตื่นตัวมากขึ้นอย่างรวดเร็วและทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเคลื่อน

เข้าสู่การเป็นศูนย์กลางของระบบการเมืองท้องถิ่นในระดับที่เข้มข้นมากขึ้น (จรัส สุวรรณมาลา, 2550: 90)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 6 เมษายน 2560 ได้กำหนดหลักเกณฑ์การเข้าสู่อำนาจทางการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งและจากบัญชีรายชื่อเอาไว้อย่างชัดเจน โดยได้กำหนดรูปแบบการเลือกตั้งระบบใหม่หรือที่เรียกกันสั้น ๆ ว่า “แบบจัดสรรปันส่วนผสม” ตามแบบอย่างของประเทศเยอรมนี ซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้นำมาใช้เป็นหลักคิดในการวางระบบเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในครั้งนี้ ทั้งนี้ สืบเนื่องจากวิกฤตการณ์ความขัดแย้งระหว่างพรรคการเมืองที่ต้องการเอาชนะการเลือกตั้งจนเกิดปัญหา เกิดความวุ่นวายขึ้นในประเทศ ดังนั้น เพื่อลดความรุนแรงในการแข่งขันการเข้าสู่อำนาจจึงต้องใช้ระบบการเลือกตั้งที่ดีที่สามารถทำให้มีการกระจายหรือมีตัวแทนครอบคลุมอย่างทั่วถึงในกลุ่มผลประโยชน์ ในทุกสาขาอาชีพ ได้เข้ามามีที่นั่งในสภาโดยเปรียบเทียบระบบการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ที่เป็นระบบ “วันแมนวันโหวต” คนชนะในเขตเลือกตั้งหนึ่งอาจชนะกันเพียงแค่คะแนนเดียว ซึ่งเป็นจุดอ่อนของระบบ เพราะนำคะแนนมาตัดสินผลชนะเพียงอย่างเดียวไม่ใช่เสียงส่วนใหญ่หรือเสียงข้างมาก ตัวอย่างเช่น ในเขตหนึ่งมีการแข่งกัน 4 คน ผู้ที่ชนะได้ร้อยละ 40 ของคะแนน ขณะที่อีก 3 คนรวมกันได้ร้อยละ 60 ลักษณะเช่นนี้จะกล่าวได้อย่างไรว่า คนชนะมาจากเสียงส่วนใหญ่ ที่สำคัญ คือ คะแนนร้อยละ 60 นั้นถูกทิ้งไปไม่ได้นำมาคำนวณแต่อย่างใดเท่ากับว่าคะแนนเสียงของคนกลุ่มนี้ไม่มีความหมายใด ๆ ยิ่งไปกว่านั้นคะแนนนิยมของผู้สมัครบางคนบางพรรคมีลักษณะของการผูกขาดตรึงฐานเสียงด้วยวิธีการต่าง ๆ ประชาชนที่คิดต่างจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตนั้นแทบจะไม่มีโอกาสมีผู้แทนของตนเองได้ เพราะระบบการเลือกตั้งชนะกันเพียงแค่คะแนนเดียวระบบการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เป็นการกำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรออกเป็น 2 แบบ คือ แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และแบบบัญชีรายชื่อเพราะเชื่อว่าที่มาของสมาชิกทั้ง 2 แบบนี้จะมาเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน โดยแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จะเลือกคุณสมบัติที่เหมาะสมในเขตเลือกตั้งนั้น แต่อาจจะไม่รอบรู้ในทุก ๆ ด้าน (แดนชัย ไชวิเศษ, 2564: ออนไลน์)

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 คณะกรรมการการเลือกตั้งได้กำหนดยุทธศาสตร์เป็นการเลือกตั้งที่มีคุณภาพ ที่ไม่มีการทุจริตซื้อสิทธิขายเสียงในการเลือกตั้ง ประชาชนไปใช้สิทธิอย่างมีคุณภาพ รู้เท่าทันนักการเมือง สามารถเลือกผู้แทนที่ดีมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับ ซึ่งการเลือกตั้งที่ดีโดยพลเมืองจะเกิดขึ้นได้มิใช่เพียงแค่ผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งไปใช้สิทธิ์จำนวนมากอันเป็นเป้าหมายด้านปริมาณเท่านั้นแต่จะต้องบรรลุเป้าหมายเชิงคุณภาพควบคู่กันไปตามนโยบายคณะกรรมการการเลือกตั้ง ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง จึงได้จัดทำโครงการเสริมสร้างความรู้ประชาธิปไตย การเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติกิจกรรมรณรงค์หมู่บ้านไม่ขายเสียงเกิดขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นให้หมู่บ้านเป้าหมาย มีการรณรงค์ไม่ซื้อสิทธิ์ขายเสียงทำให้เกิดการเลือกตั้งมีคุณภาพสุจริตโปร่งใสและเที่ยงธรรม ในการดำเนินดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดได้จัดทำโครงการและมอบหมายให้ศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตย ที่ได้จัดตั้งขึ้นทุกตำบลทั่วประเทศเป็นกลไกในการสำรวจและพิจารณาคัดเลือกหมู่บ้านหรือชุมชนที่มีความพร้อมและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อให้เป็นหมู่บ้านหรือชุมชนไม่ขายเสียงต้นแบบ และร่วมกับหมู่บ้านหรือชุมชนดังกล่าวจัดกิจกรรมโดยจัดทำประชาคมหมู่บ้าน เพื่อเสนอแผนการดำเนินกิจกรรม เช่น กิจกรรมการทำป้ายประชาสัมพันธ์ การเดินรณรงค์ไม่ซื้อสิทธิ์ขายเสียง การประชุมและการอบรมให้ความรู้ การทำพิธีปฏิญาณตนไม่ขายเสียงเลือกตั้ง การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ทางหอกระจายข่าว การประกวดคำขวัญ เป็นต้น (ศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตย, 2562: ออนไลน์)

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2561 ได้บัญญัติถึงข้อห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ใดกระทำการอันอาจทำให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมไว้หลายประการ ข้อห้ามประการแรก คือ ห้ามจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนให้แก่ตนเองหรือผู้สมัครอื่น ให้งดเว้นการลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร หรือชักชวนให้ไปลงคะแนนไม่เลือกผู้ใดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (มาตรา 73) โดยวิธีการดังต่อไปนี้ 1.จัดทำ ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด 2. ให้ เสนอให้ หรือสัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมแก่ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัด สถานศึกษา สถานสงเคราะห์ หรือสถาบันอื่นใด 3.ทำการโฆษณาหาเสียงด้วยการจัดให้มีมหรสพหรือการรื่นเริงต่างๆ 4.เลี้ยงหรือรับจะจัดเลี้ยงผู้ใด 5.หลอกลวง บังคับ ขู่เข็ญ ใช้อิทธิพลคุกคาม ใส่ร้ายด้วยความเท็จ หรือจูงใจให้เข้าใจผิดในคะแนนนิยมของผู้สมัครหรือพรรคการเมือง (ปุรวิชญ์ วัฒนสุข. (2563: ออนไลน์)

ปัญหาการทุจริตซื้อสิทธิขายเสียงมักถูกมองว่าเป็นปัญหาในจังหวัดหนองบัวลำภู ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้งท้องถิ่นในอำเภอเมืองจังหวัดหนองบัวลำภู การซื้อสิทธิขายเสียงมีความรุนแรงอย่างมาก การเลือกตั้งในทุกครั้งปรากฏว่ามีการระดมเงินทุนในการหาเสียงเลือกตั้งเป็นจำนวนมาก การศึกษาพฤติกรรมการเลือกตั้งของอำเภอเมืองจังหวัดหนองบัวลำภู กระแสหลักมุ่งเน้นปัญหาการซื้อเสียง ในฐานะที่เป็นพฤติกรรมฉ้อฉลและผิดกฎหมายระหว่างสองฝ่าย คือ ผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่เลือกรับอามิสสินจ้างในลักษณะต่างๆ กับผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งที่ต้องการได้คะแนนเสียง และมีการซื้อเสียงผ่านกระบวนการจัดตั้งและควบคุมหัวคะแนนอย่างเป็นระบบตั้งแต่ระดับหมู่บ้านจนถึงระดับจังหวัดมีการจัดเลี้ยงอาหาร แจกข้าวของและคูปองแลกเงินตลอดจนมีการบริจาคเงินหรือสาธารณูปโภคให้แก่ชุมชน เป็นต้น นอกจากนี้การทุจริตการซื้อสิทธิขายเสียงยังส่งผลเสียต่อระบอบประชาธิปไตย คือ ทำให้เข้าใจว่าประชาชนไม่สนับสนุนการปกครองแบบประชาธิปไตย อันเป็นแรงจูงใจให้มีการโค่นล้มระบอบประชาธิปไตยและเป็นการเปิดทางให้มีการใช้อำนาจในทางมิชอบให้ผู้แสวงหาอำนาจฉวยโอกาสอย่างไม่ชอบธรรม จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขการทุจริตการเลือกตั้งในอำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู เพื่อทำให้ทราบถึงระดับและผลการเปรียบเทียบรวมไปถึงข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขการทุจริตการเลือกตั้งในอำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขการทุจริตการเลือกตั้งในอำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู

2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขการทุจริตการเลือกตั้งในอำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู

3. วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขการทุจริตการเลือกตั้งในอำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู” เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed Methods Research) โดยใช้วิธีการศึกษาด้วยวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ซึ่งผู้วิจัย

ได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ประชาชนทั่วไปที่มีสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน ๘๑,๖๔๔ คน (Muang Nong Bua Lamphu District Office, 2021) กลุ่มตัวอย่าง การคำนวณขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับใช้ในการวิจัย โดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973: 886) และทำการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) โดยเลือก จากผู้นำบุคลากร และประชาชนทั่วไปที่มีสิทธิ์เลือกตั้งที่อาศัยในเขตอำเภอเมืองจังหวัดหนองบัวลำภู วิธีการสุ่มตัวอย่างเลือกสุ่มแบบเจาะจง (Accidental Sampling) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยผู้วิจัยพยายามเก็บกลุ่มตัวอย่างเท่าที่จะทำได้ตามที่มีอยู่หรือได้รับความร่วมมือตัวอย่างที่ได้จึงเป็นการยินดีให้ความร่วมมือหรืออยู่ในสถานที่หรือตกอยู่ในสภาวะดังกล่าวตามจำนวนที่ต้องการ จำนวน 400 คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) และได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญโดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง จำนวน 12 คนประกอบด้วยดังนี้ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 12 รูป/คน ประกอบด้วย พระสังฆาธิการ 2 รูป เจ้าหน้าที่ภาครัฐ 5 คน นักการเมือง 5 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย งานวิจัยฉบับนี้ใช้เครื่องมือในการวิจัยแบบผสานวิธี (Mixed Methods Research) คือแบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ (Interview)

1) แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบของ “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขการทุจริตการเลือกตั้งในอำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู”เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 5 ข้อ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขการทุจริตการเลือกตั้งในอำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยได้กำหนดให้ผู้ที่ตอบแบบสอบถาม ทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องปริมาณความคิดเห็นที่ผู้ตอบเห็นว่าตรงกับตนเองเพียงระดับเดียวลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 25 ข้อ และเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขการทุจริตการเลือกตั้งตามหลักสุจริตธรรม 3 โดยได้กำหนดให้ผู้ที่ตอบแบบสอบถาม ทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องปริมาณความคิดเห็นที่ผู้ตอบเห็นว่าตรงกับตนเองเพียงระดับเดียวลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 15 ข้อ

2) แบบสัมภาษณ์ (Interview) ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ดังนี้ 1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบความคิดในการสัมภาษณ์ 2. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและเอกสารการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องโดยพิจารณาถึงรายละเอียดต่าง ๆ เพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ 3. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ 4. สร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) คือ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขการทุจริตการเลือกตั้งในอำเภอเมืองจังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 8 ข้อ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขการทุจริตการเลือกตั้ง ในอำเภอเมืองจังหวัดหนองบัวลำภู” ผู้วิจัยมีขั้นตอนการวิเคราะห์จาก

แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ (Interview) ดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม (Questionnaire) สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะสำคัญทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและพรรณนาปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้คือค่าความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), และอธิบายถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขการทุจริตการเลือกตั้งในอำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู คือค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สถิติที-เทส (t-test) และ เอฟ-เทส (F-test) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขการทุจริตการเลือกตั้งในอำเภอเมืองจังหวัดหนองบัวลำภู

2) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์โดยวิธีการดังนี้ 1. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาถอดเสียงและบันทึกเป็นข้อความ 2. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกมาจำแนกเป็นประเด็นและเรียบเรียงเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัย 3. วิเคราะห์คำให้สัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามวัตถุประสงค์การวิจัยโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท 4. สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

4. สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขการทุจริตการเลือกตั้งในอำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 264 คน คิดเป็นร้อยละ 66.00 ส่วนใหญ่มีระหว่างอายุ 40 - 49 ปี จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 26.80 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาจำนวน 133 คนคิดเป็นร้อยละ 33.30 ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม (ทำไร่ ทำนา) จำนวน 158 คนคิดเป็นร้อยละ 39.50 ส่วนใหญ่มีรายได้ 10,001 - 15,000 บาท จำนวน 228 คน คิดเป็นร้อยละ 57.00

2. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขการทุจริตการเลือกตั้งในอำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรณรงค์ไม่ทุจริตเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14 รองลงมา ได้แก่ ด้านการป้องกันและแก้ไขการทุจริตการเลือกตั้งตามหลักสุจริตธรรม 3 ด้านการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน ด้านการประชาสัมพันธ์การไม่ทุจริตการเลือกตั้ง ด้านการให้ความรู้ ด้านการศึกษาข้อมูลการทุจริตเลือกตั้ง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 3.91 3.91 3.90 และ 3.90 ตามลำดับ

3. เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขการทุจริตการเลือกตั้งในอำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู ที่มี เพศ และอายุ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขการทุจริตการเลือกตั้ง ไม่แตกต่างกัน ประชาชนที่มี ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขการทุจริตการเลือกตั้งแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

5. อภิปรายผล

1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขการทุจริตการเลือกตั้งในอำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า มีการส่งเสริมให้ประชาชนเคารพต่อกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับของบ้านเมืองทุกพื้นที่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู ได้รู้เข้าใจในการป้องกันแก้ไขการทุจริตและประพฤติมิชอบ ส่งเสริมให้ประชาชนมีการตัดสินใจทางการเลือกตั้งตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดได้กำหนดหน้าที่ของรัฐที่พึงกระทำเพื่อประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติ มีการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตเลือกตั้งร่วมกันบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยคำนึงถึงหน้าที่ และไม่มีการแบ่งพรรคแบ่งพวกสามารถปฏิบัติงานเกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตเลือกตั้งร่วมกันกับบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างราบรื่นช่วยเหลือเกื้อกูลให้เกียรติและไว้วางใจกัน มีการศึกษาข้อมูลการทุจริตเลือกตั้งจากการอ่านหนังสือพิมพ์ มีการศึกษาข้อมูลการทุจริตเลือกตั้งจากการดูโทรทัศน์ มีการพบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลการทุจริตเลือกตั้งกับบุคคลอื่น มีการศึกษาข้อมูลการทุจริตเลือกตั้งสื่อออนไลน์ เช่น Facebook, Google, Line และมีความกระตือรือร้นในการติดตามข้อมูลข่าวสารการทุจริตเลือกตั้ง มีการส่งเสริมให้ประชาชนมีการให้ความรู้ทางสื่อออนไลน์ต่าง ๆ เกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขการทุจริตการเลือกตั้ง มีการให้ความรู้เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการทุจริตการเลือกตั้งแก่คนภายในครอบครัวและชุมชน มีการส่งเสริมให้บุคคลในครอบครัวได้ทราบถึงการแก้ไขการทุจริตการเลือกตั้ง มีการส่งเสริมให้บุคคลในชุมชนได้ทราบถึงการแก้ไขการทุจริตการเลือกตั้ง ส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนในสังคมมีค่านิยมเกี่ยวกับการซื่อตรง มีวินัย คุณธรรมและจริยธรรม ไม่เพิกเฉยต่อการทุจริต มีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้าร่วมเมื่อมีกิจกรรมการรณรงค์เกี่ยวกับการเลือกตั้งให้ประชาชนเข้าร่วมเป็นประจำมีการประชาสัมพันธ์รณรงค์การไม่ทุจริตเลือกตั้งให้กับประชาชนภายในชุมชน ทำเป็นตัวอย่างที่ดีแก่คนในชุมชนด้วยการไม่ทุจริตการเลือกตั้งจัดกิจกรรมในการสื่อสารออกไปในลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่เหมือน ๆ กัน เช่น การไม่ทุจริตการเลือกตั้งไม่ว่าจะเป็นข้อความ คำขวัญ ลักษณะตัวอักษร เสียง เพลงประกอบหรือ เสียงประกอบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ถวิลวดี บุรีกุล (2563) ศึกษาบทบาทของพลเมืองในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเลือกตั้งที่ไม่สุจริตเที่ยงธรรมเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของประชาธิปไตยไทย ผลการศึกษาพบว่า พัฒนาการและรูปแบบของการเลือกตั้งที่ไม่สุจริตเที่ยงธรรมในอดีตจนถึงปัจจุบัน ยังคงพบการใช้ระบบหัวคะแนน เป็นวิธีการหลัก แต่มีรูปแบบที่เปลี่ยนไปตามบริบทของสังคมและกฎหมาย มีความแยบยลมากขึ้นทำให้ตรวจสอบได้ยาก รวมทั้ง ยังมีการนำระบบเทคโนโลยีทางการสื่อสารเข้ามาใช้เป็นเครื่องมือร่วมด้วย ซึ่งพบว่า อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน (อสม.) เข้ามามีบทบาทในระบบหัวคะแนนมากขึ้น นอกจากนี้ ยังพบว่า มีการซื้อเสียงผ่านทางนโยบายประชานิยม/กลไกทางนโยบายรัฐ โดยเฉพาะโครงการสวัสดิการต่างๆ ของรัฐอย่างชัดเจน มีการสร้างระบบอุปถัมภ์ต่อเนื่อง เพื่อสร้างบารมีแบบหยั่งรากฝังลึกในพื้นที่ รวมทั้งการนำเสนอและเผยแพร่ข่าวปลอม ทางสื่อสังคมออนไลน์ ได้ถูกใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีบทบาทของพลเมืองในการป้องกันและแก้ไขปัญหาซื้อสิทธิ์ขายเสียงที่สำคัญ คือ บทบาทการทำหน้าที่ของ กกต. อันเป็นผลจากการทำงานในอดีตที่ไม่มีประสิทธิภาพ มีการทำงานล่าช้า มีการปฏิบัติสองมาตรฐาน และ ไม่เกิดกรณีของการถูกดำเนินการจากการซื้อเสียง จึงส่งผลให้ทำให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นและไม่เข้ามามีส่วนร่วม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลวัจส์ กฤษณะภูติ (2557) ศึกษาแนวทางการป้องกันการซื้อสิทธิขายเสียงในการเลือกตั้ง ตามความคิดเห็นของประชาชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการศึกษาพบว่า 1) วิธีการซื้อสิทธิขายเสียงเลือกตั้ง ตามความคิดเห็นของ ประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า หัวคะแนนของผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ให้ สิ่งของแก่ผู้เลือกตั้ง เช่น เสื้อผ้า ของใช้ ให้เงิน ในการเลือกตั้งระดับท้อง

ถิ่น หัวคะแนนจะให้เงินประมาณคนละ 500 บาท ถึง 1,000 บาท และ 2,000 บาท มากกว่าการเลือกตั้ง สส. สว. วิธีให้เงินได้ให้หลายครั้ง คืนใกล้วันเลือกตั้งก็จะให้เงิน อีกเพื่อการย้ำความแน่นอน การให้อาหารแก่ผู้เลือกตั้ง เช่น ฆ่าวัว ฆ่าหมู แบ่งเนื้อวัว เนื้อหมู ให้ไปบริโภคก่อน นอกจากนี้มีการให้บริการ เช่น การนำหัวคะแนนไป ทัศนศึกษา ทั้งส่งพาหนะไปรับ-ส่งผู้เลือกตั้ง และให้ความช่วยเหลือไปร่วมงาน บวชนาค งานแต่งงาน งานศพ มีการพนันคู่แข่งขัน และนโยบายประชานิยม ของพรรคการเมือง ถือว่าเป็นการซื้อสิทธิขายเสียงอีกวิธีหนึ่ง 2) แนวทางการป้องกัน การซื้อสิทธิขายเสียง ในการเลือกตั้งตามความคิดเห็นของ ประชาชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ควรให้การศึกษา แก่ประชาชน ตั้งแต่นักเรียน ระดับ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา เกี่ยวกับ การต่อต้านการซื้อสิทธิขายเสียง ควรปลุกจิตสำนึกประชาชนให้ คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน เลือกคนดี มีคุณธรรม มีผลงาน เหมาะสมเป็นผู้แทน ของตน ควรรณรงค์ การต่อต้าน การซื้อสิทธิขายเสียงและควรออกกฎหมายลงโทษผู้ขายสียง และเพิ่ม บทบาทลงโทษตามกฎหมาย แก่ผู้ซื้อเสียงให้หนักยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะธิดา อภัยภักดิ์ (2561) ศึกษาแนวทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอรัปชั่นในหน่วยงานภาครัฐ ผลศึกษาพบว่า ประเทศไทยมีปัญหาการทุจริตคอรัปชั่นมาเป็นเวลานาน ตั้งแต่สมัยสุโขทัย อยุธยาเป็นราชธานี และสมัยรัตนโกสินทร์ จนถึงปัจจุบัน โดยปี พ.ศ. 2559 ปัญหาการทุจริตคอรัปชั่นของประเทศไทยติดลำดับที่ 101 การทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นการปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรมิชอบ เพื่อตนเองและพวกพ้อง การทุจริตจึงเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง เป็นการประพฤติชั่ว รับสินบน การคดโกง ไม่สุจริต ไม่ซื่อตรง และไม่ซื่อสัตย์ มีพฤติกรรมที่แสวงหาประโยชน์ส่วนตนเองมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งการทุจริต คอรัปชั่นของภาครัฐเชิงนโยบาย ได้แก่ การทุจริตโครงการเมกะโปรเจกต์ และปัญหาการโกงเงินสงเคราะห์ผู้มีรายได้น้อย แนวทางหรือมาตรการแก้ไขปัญหาการป้องกันการทุจริตในสังคมไทย นอกจากการใช้มาตรการทางด้าน กฎหมายในการปราบปรามแล้ว ควรนำหลักการบริหารจัดการบ้านที่ดีหรือหลักธรรมาภิบาลมาปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ควรจะต้องมีการสร้างเครื่องหมายแห่งความดีให้เกิดขึ้นกับตัวเองและสังคม เช่น หลักคุณธรรมจริยธรรม เพื่อเป็น เครื่องหมายแห่งความดี มีจิตสำนึกที่ดี และที่สำคัญที่สุด คือ มีการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเป็น ปรัชญาที่ชี้แนวทางในการดำเนินชีวิตของประชาชนทุกระดับรวมถึงระดับรัฐบาลในการพัฒนาและบริหารประเทศ ซึ่งเป็นแนวทางแก้ไขและปราบปรามการทุจริตในองค์กรภาครัฐเพื่อให้รอดพ้นและสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและ ยั่งยืนภายใต้กระแสการเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบัน จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะป้องกันและปราบปรามการทุจริตได้อย่าง มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นในอนาคต

2. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขการทุจริตการเลือกตั้ง ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู ประชาชนที่มี เพศ และอายุ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขการทุจริตการเลือกตั้ง ไม่แตกต่างกัน ประชาชนที่มี ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขการทุจริตการเลือกตั้งแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเพศเป็นปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อกระบวนการทางความคิดไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือเพศหญิงแต่มีการรับรู้ได้เหมือนกัน ดังนั้น เพศที่ต่างกันจึงไม่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขการทุจริตการเลือกตั้ง ประชาชนที่มีอายุที่ต่างกันทำให้มีกระบวนการทางความคิดที่แตกต่างกันออกไปตามช่วงอายุ ทำให้มีการให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขการทุจริตการเลือกตั้ง แตกต่างกันประชาชนที่มีระดับการศึกษาซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผล และมีกระบวนการทางความคิดและทัศนคติของแต่ละบุคคล แนวความคิดหรือการแสดงความคิดเห็นจึงแตกต่างกันออกไปตามระดับของการศึกษา ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันยอมเป็นปัจจัยที่ส่งผลและมีกระบวนการทางความคิดและทัศนคติของแต่ละบุคคล แนวความคิดหรือการแสดงความ

คิดเห็นจึงแตกต่างกันออกไปตามอาชีพ ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่างกันยอมเป็นปัจจัยที่ส่งผลและมีกระบวนการทางความคิดและทัศนคติของแต่ละบุคคล แนวความคิดหรือการแสดงความคิดเห็นจึงแตกต่างกันออกไปตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พชรดนัย วัชรธนพัฒน์ธาดา (2562) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการคอร์รัปชันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันการคอรัปชั่นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประมวลศิลป์ โภคาสวัสดิ์ (2552) ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร เขต 1 จังหวัดมุกดาหาร ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร เขต 1 จังหวัดมุกดาหาร แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของพรสวัสดิ์ นวพล (2562) ศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ของพื้นที่แขวงศาลาธรรมสพน์เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ของพื้นที่แขวงศาลาธรรมสพน์เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานครแตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดนุนาถ จินานันท์ (2552) ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวีณา อุดมการ (2553) ศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : กรณีศึกษาตำบลบางทรายใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร” ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : กรณีศึกษาตำบลบางทรายใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร ไม่แตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขการทุจริตการเลือกตั้งตามหลักสุจริตธรรม 3 ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู จำแนกตามหลักสุจริตธรรม 3 ในภาพรวม พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขการทุจริตการเลือกตั้งในอำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภูตามหลักสุจริตธรรม 3 คือ 1. กายสุจิต ประพฤติชอบทางกาย 2. วจีสุจริต ประพฤติชอบทางวาจา 3. มโนสุจริต ประพฤติชอบทางใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{x}$ = 3.93) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านกายสุจิต ประพฤติชอบทางกาย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\overline{x}$ = 4.14) รองลงมา คือ ด้านมโนสุจริต ประพฤติชอบทางใจ ($\overline{x}$ = 3.86) และด้านวจีสุจริต ประพฤติชอบทางวาจา ($\overline{x}$ = 3.78) ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า มีการส่งเสริมให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อหรือบังคับในการเลือกตั้งเพื่อเป็นไปอย่างถูกต้องกฎหมายเป็นไปตามประชาธิปไตย ไม่เบียดเบียนคดโกง มีเมตตากรุณา ช่วยเหลือเกื้อกูลสงเคราะห์กันและช่วยกันแก้ไขปัญหาการทุจริตในการเลือกตั้ง มีการส่งเสริมให้ประชาชนให้พูดจาปราศรัยแนะแนวนโยบายเกี่ยวกับการงดเว้นจากการพูดเท็จการพูดความจริงพูดแต่คำที่ส่งเสริมความสามัคคี ละเว้นจากการพูดคำหยาบคายเพื่อให้คนอื่นเจ็บใจและการพูดจาเพ้อเจ้อหาสาระมิได้จากการพูดเหล่านั้นในการเลือกตั้ง มีการส่งเสริมให้ประชาชนคิดในทางที่ดีในการส่งเสริมการเลือกตั้งแบบสุจริตไม่คิดละโมบโลภอยากได้ของบุคคลอื่นหรือสมบัติสาธารณะ โดยไม่การคิดแสวงหาช่องทางที่จะได้มาซึ่งอำนาจหน้าที่ กระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อที่จะได้มาให้ประชาชนคิดในสิ่งที่ดีถูกต้องตามขนบธรรมเนียมกฎหมายตระหนักถึงหน้าที่ในการเลือกตั้งไม่ทุจริต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กมล ตันจันวัฒนกุล (2555) ศึกษาหลักสุจริต หลักสุจริตเป็นคุณธรรมศีลธรรมขั้นสูงถือได้ว่าเป็นเสาหลัก ของระบบกฎหมายที่สำคัญเป็นอย่างยิ่ง ไม่ว่า จะก่อนิติสัมพันธ์อะไรแบบไหน ก็ต้องคำนึงถึงหลักสุจริตเป็นที่ตั้งเสมอ ความสุจริตเป็นสิ่งที่ เป็นความรู้ดีรู้ชั่วในตัวมนุษย์ซึ่งคนนำมาใช้ ปรุงแต่งกฎหมายเพื่อ

ให้เกิดความยุติธรรม ขึ้นมา ที่ใดมีพัฒนาการหลักสุจริตที่ดีมาก เท่าใดก็เป็นสังคมที่สูงด้วยความเจริญเท่านั้น ในประเทศที่จะเจริญแล้วก็จะมีการปรุงแต่ง พัฒนาขยายขอบเขตหลักสุจริต เพื่ออำนวย ความยุติธรรมให้แก่สังคม ซึ่งผู้เขียนคิดว่า จากคำสอนของบรรดาครูบาอาจารย์ตลอดจน นักกฎหมายผู้ทรงคุณวุฒิประกอบกับการศึกษาหลักสุจริตทั้งในประเทศไทยเองและการศึกษา เปรียบเทียบการใช้หลักสุจริตในสังคมต่าง ประเทศทั้งตัวอย่างและประสบการณ์ก็ไม่ เป็นการยากเย็นที่ประเทศไทยเราจะมีการ พัฒนาขยายขอบเขตการใช้หลักสุจริตเพื่ออำนวยความยุติธรรมเพื่อการรักษาไว้ซึ่งศีล ธรรมจริยธรรมอันดีงามเพื่อความเจริญใน สังคมไทยต่อไป

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขการทุจริตการเลือกตั้ง ควรมีการส่งเสริมให้ประชาชนเคารพต่อกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับของบ้านเมือง มีการประชาสัมพันธ์รณรงค์ให้ความรู้เกี่ยวกับการไม่ทุจริตเลือกตั้งให้กับประชาชนทางสื่อออนไลน์ต่าง ๆ และควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนในสังคมมีค่านิยมเกี่ยวกับการซื่อตรง มีวินัย คุณธรรมและจริยธรรม ไม่เพิกเฉยต่อการทุจริต โดยนำหลักสุจริตธรรม 3 มาประยุกต์ใช้ในการเลือกตั้ง

6.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรมีการนำหลักสุจริตธรรม 3 ไปประยุกต์ใช้กับพื้นที่อื่นๆ ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู

2. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรนำหลักสุจริตธรรม 3 ประการ มาประยุกต์ใช้ในการศึกษานโยบายส่งเสริมในการป้องกันและแก้ไขการทุจริตการเลือกตั้ง ไปใช้อย่างเท่าเทียมกันในทุกพื้นที่

6.3 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. จัดกิจกรรมรณรงค์ส่งเสริมให้ประชาชนนำหลักสุจริตธรรม 3 ไปประยุกต์ใช้ในการป้องกันและแก้ไขการทุจริตการเลือกตั้งทุกพื้นที่

2. จัดกิจกรรมรณรงค์ส่งเสริมให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกระดับนำหลักสุจริตธรรม 3 ไปประยุกต์ใช้ในการป้องกันและแก้ไขการทุจริตการเลือกตั้งทุกพื้นที่

6.4 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขการทุจริตการเลือกตั้งให้ครอบคลุมทุกพื้นที่

2. ควรมีการทำวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขการทุจริตการเลือกตั้ง

3. ควรศึกษาการประยุกต์ใช้หลักธรรมอื่น เช่น อปริหานิยธรรม 7 สังคหวัตถุ 4 เป็นต้น การประยุกต์ใช้หลักธรรมหมวดใด อันเป็นแนวทางให้เกิดการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและแก้ไขการทุจริตการเลือกตั้งในอำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู

7. เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กมล ตันจินวัฒนกุล. (2555). หลักแห่งความซื่อสัตย์. *วารสารยุติธรรม.*

จรัส สุวรรณมาลา. (2550). วัฒนธรรมการเมืองท้องถิ่นในประเทศไทย. *วารสารสถาบันพระปกเกล้า*. 5(3), 83-106.

แดนชัย ไชวิเศษ. (2564). *ระบบการเลือกตั้งใหม่: แบบฟอร์มการจัดสรร*. สืบค้นเมื่อ 10 กันยายน 2564, จาก http://library2.parliament.go.th/ejournal/content_af/2559/mar2559-2.pdf.

ดนุนาถ จินานันท์. (2552). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาชุมชนเมืองและชนบท มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, 2552.

ถวิลวดี บุรีกุล. (2563). บทบาทของพลเมืองในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเลือกตั้งที่ไม่สุจริตเพื่อพัฒนาและเสริมสร้างประชาธิปไตยไทย. *รายงานการวิจัย.* สถาบันพระปกเกล้า.

ทาโร่ ยามาเนะ. (2516). *สถิติ: บทวิเคราะห์เบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 3. นิวยอร์ก: สำนักพิมพ์ฮาร์เปอร์แอนด์โรว์.

ปวีณา อุดมการ. (2553). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : กรณีศึกษา ตำบลบางทรายใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร.* วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

ประมวลศิลป์ โภคาสวัสดิ์. (2552). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 1 จังหวัดมุกดาหาร*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

ปิยะธิดา อภัยภักดิ์. (2561). แนวทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม*. 13(1), 1-12.

พชรดนัย วัชรธนพัฒน์ธาดา. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทุจริตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. *วารสารการเมืองการปกครอง และกฎหมาย คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ ม.บูรพา*. 12(2), 37-54.

พรสวัสดิ์ นวพล. (2562). *พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร แขวงศาลาธรรมสพน์ เขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ.

ปุรวิชญ์ วัฒนสุข. (2563). *การกระทำใดที่ถือเป็นการทุจริตการเลือกตั้ง?*. วิทยาลัยการเมืองการปกครอง.

วิไลวัจส์ กฤษณะภูติ. (2557). แนวทางป้องกันการใช้สิทธิเลือกตั้งตามความคิดเห็นของประชาชนภาคอีสาน. *วารสารวิชาการแพรวากาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์*. 1(2), 64-75.

ณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ. (2551). *ก้าว (ไม่) พ้นประชานิยม : กระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น*. กรุงเทพมหานคร: เอดิสันเพรสโปรดักส์.

ศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตย. (2562). *ข่าวประชาสัมพันธ์จากสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดราชบุรี*. ศูนย์ส่งเสริมพัฒนาประชาธิปไตย.

อภิชาต สถิตนิรามัย. (2555). *รัฐธรรมนูญ การกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมของประชาชน*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ พริ้นติ้งเฮาส์.

ภาษาอังกฤษ

Apichat Sathitniramai. (2012). *Constitution, decentralization and participation of the people*. Bangkok: Printing House.

Center for the Promotion of Democratic Development. (2019). *Press release from the Office of the Election Commission of Ratchaburi Province*. Center for the Promotion of Democratic Development.

Charat Suwanmala. (2007). Local Political Culture in Thailand. *Journal of King Prajadhipok's Institute*. 5(3), 83-106.

Danchai Chaiwiset. (2021). *New Election System: Allocation Form*. Retrieved September 10, 2021, from http://library2.parliament.go.th/ejournal/content_af/2016/mar2016-2.pdf.

Danunart Jinanun. (2009). *People's Political Participation in Muang District Uttaradit Province*. Master of Public Administration Thesis Branch Administration and Development of Urban and Rural Community Uttaradit Rajabhat University.

Kamol Tanchinwuttanakul. (2012). The principle of honesty. Journal of Justice. 5, .

Patcharadanai Watcharatthanaphatthada (2019). Factors Affecting Corruption of Local Administrative Organizations. *Journal of Politics, Governance and Law, Faculty of Political Science and Law, Burapha University*. 12(2), 37-54.

Paweena Udomkan. (2010). *People's Political Participation: A Case Study of Bang Sai Yai Subdistrict. Mueang District, Mukdahan Province*. Master of Arts Thesis Program. graduate school Ubon Ratchathani Rajabhat University.

Piyathida Aphaiphak. (2018). Guidelines for the prevention and suppression of corruption in government agencies. *Graduate School Journal Chandrakasem Rajabhat University*. 13(1), 1-12.

Pornsawat Nawapol. (2019). *Political participation behavior of people in the election of Bangkok Councilors in Sala Thammasop Subdistrict, Thawi Watthana District Bangkok*. Master of Public Administration Program Thesis Suvarnabhumi Institute of Technology, .

Pramualsil Pokasawat. (2009). *Political participation of the people in the election of members of the House of Representatives, District 1, Mukdahan Province*. Thesis Master of Arts Program Department of Development Strategy. graduate school Ubon Ratchathani Rajabhat University.

Purawitch Wattanasuk. (2020). *What actions are considered electoral fraud?*. College of Politics and Governance.

Taro Yamane. (1973). *tatistics: An Introductory Analysis*. (3rd ed). New York: Harper and Row Publications.

Thawilwadee Burikun. The role of citizens in preventing and solving dishonest election problems in order to develop and strengthen Thai democracy. *Research report*. Bangkok: King Prajadhipok's Institute, 2020.

Wilaiwat Krishnaphuti. (2014). Guidelines for preventing the exercise of voting rights according to public opinions in the Northeast region. *Praewa Kalasin Journal Kalasin Rajabhat University*. 1(2), 64-75.

Wiangrat Netipho. (2008). *Decentralization with a new pattern of influence networks. In Narong Petchprasert (Editor), step (not) out of populism : Decentralize local power to. de-centralized to local*. Bangkok: Edison Press Products.